

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

DOI: 10.67227

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 6

2026

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA MILLIY QADRIYATLARNI INTERIORIZATSIYA QILISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI

Davlatova Shaxlohon Abduvohid qizi
Namangan davlat universiteti, o'qituvchi

Annotatsiya

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishning pedagogik asoslari ilmiy-nazariy, psixologik-didaktik va tarbiyaviy-metodik nuqtai nazardan tahlil qilinadi. Tadqiqotda milliy qadriyatlarning o'quvchi shaxsiy tajribasiga ko'chishi oddiy axborot berish yoki tashqi talabni bajarish jarayoni emas, balki qadriyat mazmunining bola ongida anglanishi, hissiy qabul qilinishi, ijtimoiy munosabatlarda sinab ko'rilishi va kundalik xulq-atvor me'yoriga aylanishi sifatida talqin etiladi. Maqolada boshlang'ich ta'limning yosh davri xususiyatlari, oilaviy muhit, dars mazmuni, sinfdan tashqari tarbiyaviy ishlar, xalq og'zaki ijodi, milliy urf-odatlar, o'yin va kommunikativ vaziyatlar orqali qadriyatlarni ichki ehtiyojga aylantirish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, milliy qadriyat, interiorizatsiya, tarbiya, shaxs kamoloti, o'quvchi faolligi, pedagogik asos, ma'naviy-axloqiy tarbiya, xalq pedagogikasi, qadriyatlar tizimi.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНТЕРИОРИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ У УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Давлатова Шахлоhon Абдувохид кизи
Наманганский государственный университет, преподаватель

Аннотация

В данной статье педагогические основы интериоризации национальных ценностей у учащихся начальных классов анализируются с научно-теоретической, психолого-дидактической и воспитательно-методической точек зрения. В исследовании переход национальных ценностей в личный опыт учащегося трактуется не как простой процесс передачи информации или выполнения внешних требований, а как осознание содержания ценностей в сознании ребёнка, их эмоциональное принятие, апробация в социальных отношениях и превращение в норму повседневного поведения. В статье освещаются возможности превращения ценностей во внутреннюю потребность посредством учёта возрастных особенностей начального образования, семейной среды, содержания уроков, внеклассной воспитательной работы, устного народного творчества, национальных обычаев, игр и коммуникативных ситуаций.

Ключевые слова: начальное образование, национальная ценность, интериоризация, воспитание, развитие личности, активность учащегося, педагогическая основа, духовно-нравственное воспитание, народная педагогика, система ценностей.

PEDAGOGICAL FOUNDATIONS FOR THE INTERNALIZATION OF NATIONAL VALUES AMONG PRIMARY SCHOOL PUPILS

Davlatova Shaxlohon Abduvohid qizi
Namangan State University, Lecturer

Abstract

This article analyzes the pedagogical foundations for the internalization of national values among primary school pupils from scientific-theoretical, psychological-didactic, and educational-methodological perspectives. The study interprets the transfer of national values into the pupil's personal experience not as a simple process of providing information or fulfilling external requirements, but as the comprehension of the content of values in the child's consciousness, their emotional acceptance, their testing in social relations, and their transformation into norms of everyday behavior. The article highlights the possibilities of turning values into an inner need through the age-specific characteristics of primary education, the family environment, lesson content, extracurricular educational activities, oral folk art, national customs, games, and communicative situations.

Keywords: primary education, national value, internalization, upbringing, personal development, pupil activity, pedagogical foundation, spiritual and moral education, folk pedagogy, system of values.

Boshlang'ich ta'lim bosqichi shaxs kamolotining eng nozik, barqaror va kelgusidagi ijtimoiy-axloqiy rivojlanish yo'nalishlarini belgilab beruvchi davri hisoblanadi. Aynan shu bosqichda bola tevarak-atrofdagi voqelikni nafaqat bilish, balki unga munosabat bildirish, yaxshilik va yomonlikni farqlash, oila, mahalla, maktab, Vatan, til, urf-odat, an'ana, kattalarga hurmat va kichiklarga izzat kabi tushunchalarni shaxsiy tajribasi bilan bog'lash jarayoniga kiradi. Shu bois milliy qadriyatlarni boshlang'ich sinf o'quvchilari ongiga singdirish masalasi faqat tarbiyaviy tadbirlar majmui sifatida emas, balki shaxsning ichki ma'naviy dunyosini shakllantiruvchi murakkab pedagogik tizim sifatida qaralishi lozim. Chunki qadriyat o'quvchi tomonidan faqat eshitilgan, yodlangan yoki darslik sahifasida uchragan tushuncha bo'lib qolsa, u xulq-atvorga kuchli ta'sir ko'rsatmaydi; qadriyat shaxsning ichki ehtiyoji, tanlovi va baholash mezoniga aylangandagina haqiqiy tarbiyaviy natija yuzaga keladi [1].

Interiorizatsiya tushunchasi pedagogik jarayon mohiyatini chuqurroq anglashga imkon beradi. Mazkur jarayon tashqi ijtimoiy me'yorlar, madaniy tajriba va tarbiyaviy talablarning o'quvchi ichki psixik tuzilmasiga, ya'ni e'tiqod, motiv, munosabat va amaliy harakatlar tizimiga aylanishini bildiradi. Boshlang'ich sinf o'quvchisi milliy qadriyatni dastlab obraz, hikoya, ertak, oilaviy munosabatlar, o'qituvchi namunasi, sinfdoshlar bilan muloqot yoki marosimiy tajriba orqali qabul qiladi. Keyinchalik u bu qadriyatni tushunadi, unga hissiy munosabat bildiradi, muayyan vaziyatlarda qo'llaydi va nihoyat uni o'z xatti-harakatining tabiiy mezoni sifatida tan oladi. Demak, interiorizatsiya bosqichma-bosqich, izchil va mazmunan boy pedagogik ta'sirlar orqali yuzaga keladigan jarayon bo'lib, unda bilish, his qilish, baholash va faoliyat bir-biri bilan uzviy bog'lanadi [2].

Bugungi globallashuv, axborot oqimining kuchayishi va raqamli kommunikatsiyalar sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining qadriy yo'nalishlarini shakllantirish yanada murakkablashmoqda. Bola maktabga kelgunga qadar ham turli axborot manbalari ta'sirida bo'ladi, biroq bu axborotlarning barchasi ham milliy mentalitet, ma'naviy me'yorlar va tarbiyaviy maqsadlar bilan uyg'un bo'lavermaydi. Shuning uchun maktab ta'limi o'quvchiga milliy qadriyatlarni tayyor shior yoki mavhum tushuncha sifatida emas, balki hayotiy zarurat, insoniy munosabat, ijtimoiy mas'uliyat va madaniy o'zlikning asosi sifatida anglatishi zarur. Buning uchun dars jarayoni, o'quv topshiriqlari, matnlar, suhbatlar, o'yin texnologiyalari, ijodiy mashqlar va tarbiyaviy tadbirlar bir-birini to'ldiruvchi yagona pedagogik makonga aylanishi kerak [3].

Milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishda o'qituvchi shaxsi alohida ahamiyatga ega. Boshlang'ich sinf o'quvchisi ko'p hollarda qadriyatni abstrakt qoidalar orqali emas, balki o'qituvchining nutqi, muomalasi, adolatligi, mehribonligi, talabchanligi va shaxsiy namunasi orqali qabul qiladi. Agar o'qituvchi darsda hurmat, halollik, mehr-oqibat yoki vatanparvarlik haqida gapirib, amaliy munosabatlarda bu qadriyatlarni namoyon eta olmasa, pedagogik ta'sirning ichki ishonchligi pasayadi. Aksincha, o'qituvchining har bir pedagogik harakati qadriy mazmun bilan boyitilgan bo'lsa, bola uchun qadriyat hayotiy namuna, ijtimoiy munosabat va shaxsiy intilish shaklida namoyon bo'ladi. Shu jihatdan boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlar tarbiyasi faqat mazmun tanlash masalasi emas, balki pedagogik muloqot madaniyati, didaktik vaziyat yaratish va tarbiyaviy muhitni tashkil etish masalasidir [4].

Mavzuning dolzarbligi yana shunda ko'rinadiki, milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish jarayoni bolaning ijtimoiylashuvi, ma'naviy immuniteti, axloqiy tanlovi va fuqarolik ongining dastlabki negizlari bilan bevosita bog'liqdir. Boshlang'ich sinf o'quvchisida oila sha'ni, ona tiliga hurmat, xalq og'zaki ijodiga qiziqish, milliy bayram va marosimlar mazmunini anglash, tabiatga mehr, mehnatsevarlik, kattalar duosini qadrlash, do'stlik va hamkorlik kabi qadriyatlar ichki ehtiyoj darajasiga ko'tarilsa, u keyingi ta'lim bosqichlarida ham barqaror ma'naviy pozitsiyaga ega bo'ladi. Shuning uchun boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlarni o'rgatish emas, balki ularni o'quvchi ruhiy olamiga singdirish, shaxsiy tajribaga aylantirish va ijtimoiy xulq-atvorda mustahkamlash ustuvor vazifa sifatida maydonga chiqadi [5].

Mazkur maqolaning maqsadi boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishning pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan tahlil qilish, ushbu jarayonning mazmunini, metodik va tarbiyaviy omillarini aniqlash hamda qadriy yo'naltirilgan ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish bo'yicha nazariy xulosalar ishlab chiqishdan iboratdir. Tadqiqot obyekti sifatida boshlang'ich ta'lim jarayonida o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy rivojlanishi, predmeti sifatida esa milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishga xizmat qiluvchi pedagogik shart-sharoitlar, metodlar va ta'sir mexanizmlari belgilandi. Shu asosda maqolada milliy qadriyatlar mazmunini o'quv faoliyati, tarbiyaviy muhit va shaxsiy tajriba bilan uyg'unlashtirishning nazariy-metodik imkoniyatlari ochib beriladi [6].

Adabiyotlar tahlili. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish masalasi o'zbek pedagogika fanida ma'naviy-axloqiy tarbiya, xalq pedagogikasi, boshlang'ich ta'lim metodikasi va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyalari bilan uzviy bog'liq holda o'rganilgan. Bu yo'nalishda R. A. Mavlonovaning tarbiyaviy ishlar metodikasiga oid qarashlari alohida ilmiy ahamiyat kasb etadi. Mavlonova tarbiyani o'quvchi shaxsini ijtimoiy hayotga tayyorlash, unda axloqiy fazilatlar, ijtimoiy mas'uliyat va madaniy xulq me'yorlarini shakllantirishning izchil pedagogik jarayoni sifatida talqin qiladi. Uning yondashuvida tarbiyaviy ishlar mazmuni darsdan tashqari tadbirlar bilan cheklanmaydi, balki o'qituvchi, oila, sinf jamoasi va mahalla hamkorligi orqali o'quvchining kundalik hayotiy tajribasiga kirib boradi. Mazkur nuqtai nazar milliy qadriyatlarning interiorizatsiyasi uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi, chunki qadriyatlarni ichki ehtiyojga aylantirishda faqat bilim berish emas, balki tarbiyaviy vaziyatlarni takroriy tashkil etish, ijobiy xulqni rag'batlantirish, o'quvchini ijtimoiy foydali faoliyatga jalb qilish va o'z xatti-harakatini baholashga o'rgatish zarurdir [7].

O. U. Hasanboyevaning pedagogika va tarbiya nazariyasiga oid ilmiy qarashlari ham mazkur mavzuni yoritishda muhim metodologik manba sifatida e'tirof etiladi. Hasanboyeva pedagogik jarayonda shaxs kamoloti, axloqiy ong, madaniy muhit va tarbiyaviy ta'sirlar uyg'unligini asoslab, o'quvchi shaxsini shakllantirishda milliy an'analar, urf-odatlar, oila tarbiyasi va xalq pedagogikasi imkoniyatlaridan samarali foydalanish zarurligini ta'kidlaydi. Uning ilmiy yondashuvida tarbiya bolaning faqat tashqi xulqini tartibga solish vositasi emas, balki ichki dunyosini, ehtiyojlarini, munosabatlarini va ijtimoiy tajribasini shakllantiruvchi murakkab jarayon sifatida izohlanadi. Bu fikr boshlang'ich sinf o'quvchisida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishning psixologik-pedagogik mohiyatini ochishda muhimdir, chunki mazkur yosh davrida bola qadriyatni ko'proq hissiy obraz, amaliy namuna, rag'bat va ijtimoiy baho orqali o'zlashtiradi [8].

Mavlonova va Hasanboyeva qarashlarini umumlashtirganda, boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlarni singdirish jarayoni uch asosiy ilmiy xulosaga olib keladi. Birinchidan, qadriyat tarbiyasi darslik material bilan cheklanmasdan, o'quvchi yashayotgan ijtimoiy-madaniy muhit bilan integratsiyalashgan bo'lishi kerak. Ikkinchidan, milliy qadriyatlarning samarali o'zlashtirilishi pedagogik ta'sirning tizimlilik, yosh xususiyatlariga mosligi va amaliy faoliyat bilan mustahkamlanishiga bog'liqdir. Uchinchidan, o'qituvchi qadriyatlar mazmunini izohlovchi subyektgina emas, balki o'quvchi uchun qadriy munosabatlarni jonli namoyon etuvchi shaxsiy namuna sifatida maydonga chiqadi.

Demak, o'zbek pedagog olimlarining ilmiy merosi boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishni bilish, munosabat va faoliyat birligi asosida tashkil etish zarurligini ko'rsatadi.

Metodologik qism. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishning pedagogik asoslarini yoritish uchun nazariy tahlil, qiyosiy-pedagogik tahlil, tizimli yondashuv, aksiologik yondashuv, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv, kuzatish, suhbat, pedagogik vaziyatlarni modellashirish va kontent-tahlil metodlari uzviy qo'llanildi.

Nazariy tahlil metodi orqali milliy qadriyat, interiorizatsiya, ma'naviy-axloqiy tarbiya, boshlang'ich ta'lim va shaxs rivojlanishi tushunchalari o'zaro bog'liq ilmiy kategoriyalar sifatida o'rganildi. Qiyosiy-pedagogik tahlil esa milliy qadriyatlarni o'quvchi ongiga singdirishning an'anaviy va zamonaviy usullarini solishtirish, ularning samaradorligini baholash hamda boshlang'ich yosh davriga mos pedagogik mexanizmlarni ajratib ko'rsatish imkonini berdi.

Tizimli yondashuv yordamida dars, sinfdan tashqari faoliyat, oila, mahalla, o'qituvchi shaxsi va o'quvchilar jamoasi yagona tarbiyaviy makon sifatida tahlil qilindi. Aksiologik yondashuv maqolaning metodologik markazini tashkil etdi, chunki tadqiqotda milliy qadriyatlar o'quvchining axloqiy tanlovi, ijtimoiy munosabati va ma'naviy yo'nalishini belgilovchi mezonlar sifatida qaraldi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv orqali qadriyatlarni o'zlashtirish faqat og'zaki tushuntirish natijasi emas, balki o'quvchining amaliy harakati, muloqoti, o'yin faoliyati, ijodiy topshiriqlari va jamoaviy munosabatlarida namoyon bo'ladigan jarayon ekanligi asoslandi. Kuzatish metodi boshlang'ich sinf o'quvchilarining dars, tanaffus, jamoaviy ishlar va tarbiyaviy tadbirlardagi xatti-harakatlarini qadriy mezonlar asosida tahlil qilishga xizmat qildi.

Suhbat metodi esa o'quvchilarning Vatan, oila, do'stlik, halollik, hurmat, mehr-oqibat, urf-odatlar va milliy bayramlar haqidagi tasavvurlarini aniqlash imkonini berdi. Pedagogik vaziyatlarni modellashirish metodi orqali o'quvchilarga milliy qadriyatlar mazmunini hayotiy muammolar, axloqiy tanlovlar va jamoaviy qarorlar orqali anglash imkoniyati yaratildi. Masalan, kattalarga yordam berish, sinfdoshini qo'llab-quvvatlash, bayram marosimida faol ishtirok etish, ona tilida madaniy muloqot qilish

yoki oila tarixini hikoya qilish kabi vaziyatlar o'quvchining qadriy munosabatini faollashtiruvchi vosita sifatida qaraldi.

Kontent-tahlil metodi yordamida boshlang'ich sinf darsliklari, o'qish matnlari, tarbiya faniga oid materiallar, ertaklar, maqollar, topishmoqlar va xalq og'zaki ijodi namunalaridagi qadriy mazmun aniqlanib, ularning interiorizatsiya jarayoniga ta'sir etish imkoniyatlari baholandi. Metodlarning bunday integrativ qo'llanishi maqola mavzusini bir tomonlama emas, balki mazmuniy, psixologik, metodik va ijtimoiy-pedagogik birlikda tahlil qilishga yordam berdi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish samaradorligi qadriyat mazmunining o'quvchi yoshiga mos soddalashtirilishi, dars jarayoni bilan tarbiyaviy faoliyatning uyg'unlashtirilishi, oila va maktab hamkorligining izchil yo'lga qo'yilishi hamda o'qituvchi shaxsiy namunasining barqaror ta'siri bilan belgilanadi. O'quvchi milliy qadriyatni faqat ta'rif sifatida emas, balki amaliy munosabat sifatida ko'rganida, uning ichki qabul qilinishi tezlashadi. Masalan, "hurmat" tushunchasi darsda izohlangani bilan bir qatorda o'qituvchining o'quvchiga e'tiborli munosabati, sinfdoshlarning bir-birini tinglashi, oiladagi kattalarga ehtirom va maktabdagi jamoaviy madaniyat orqali mustahkamlanganda, qadriyat haqiqiy tarbiyaviy kuchga ega bo'ladi. Shu jihatdan milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishning birinchi natijasi o'quvchi ongida qadriy tushunchalarning aniqlashuvi va ularning hayotiy vaziyatlar bilan bog'lanishidir.

Ikkinchi muhim natija shundan iboratki, boshlang'ich sinf o'quvchilarida qadriyatlarning ichki qabul qilinishi hissiy tajriba bilan bevosita bog'liqdir. Ertak, maqol, hikoya, qo'shiq, milliy o'yin, bayram, sahna ko'rinishi, oilaviy an'ana yoki mahalla hayoti haqidagi suhbat bolada ijobiy emotsional taassurot uyg'otganda, qadriyat uning xotirasida uzoqroq saqlanadi va xulq-atvoriga ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli milliy qadriyatlarni o'rgatishda faqat tushuntirish metodiga tayanish yetarli emas; bolani his qilishga, savol berishga, munosabat bildirishga, o'z tajribasini aytishga va qadriyat mazmunini shaxsiy hayoti bilan bog'lashga undash lozim. Tadqiqot asosida aniqlanishicha, qadriyatlar o'quvchining shaxsiy "men"i bilan bog'langanda, ya'ni "Men oilamni hurmat qilaman", "Men ona tilimni qadrlayman", "Men do'stinga yordam beraman", "Men Vatanim tabiatini asrayman" kabi ichki pozitsiya shakllanganda, interiorizatsiya jarayoni chuqurlashadi.

Uchinchi natija sifatida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishda jamoaviy faoliyatning alohida o'rni aniqlandi. Boshlang'ich sinf o'quvchisi qadriyatlarni ko'p hollarda tengdoshlari bilan muloqotda, o'yin jarayonida, guruhiiy topshiriqlarda va umumiy maqsad sari harakat qilishda o'zlashtiradi. Jamoada adolat, hamkorlik, navbat kutish, mas'uliyatni bo'lishish, o'zaro yordam, kechirimlilik va hurmat kabi qadriyatlar tabiiy pedagogik vaziyatlarda shakllanadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, o'quvchi qadriyatni bir marta eshitish orqali emas, balki qayta-qayta qo'llash, tajriba qilish va ijtimoiy baho olish orqali ichki me'yorga aylantiradi.

Demak, boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish uchun darslik mazmuni, o'qituvchi rahbarligi, oila bilan hamkorlik, xalq pedagogikasi materiallari va amaliy faoliyatlar yagona pedagogik tizimda uyg'unlashtirilishi zarur.

Muhokama. Milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish masalasi xalqaro pedagogik va psixologik nazariyalarda ham turlicha talqin etilgan. L. S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasiga ko'ra, bola shaxsida yuqori psixik funksiyalar ijtimoiy muloqot va madaniy vositalar orqali shakllanadi; ya'ni bola dastlab kattalar va tengdoshlari bilan hamkorlikda bajaradigan harakatlarini keyinchalik ichki psixik rejaga ko'chiradi. Ushbu yondashuv milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilishni pedagogik muloqot, til, ramz, o'yin, hikoya va ijtimoiy hamkorlik orqali amalga oshadigan jarayon sifatida tushuntirishga imkon beradi. Vygotskiy nuqtai nazaridan boshlang'ich sinf o'quvchisi milliy qadriyatni yakka holda emas, balki ma'naviy mazmunga ega ijtimoiy vaziyatda, o'qituvchi va kattalar ko'magida o'zlashtiradi. Bu qarashga ko'ra, qadriyat bolaning ichki e'tiqodiga aylanishi uchun, avvalo, u tashqi muloqotda, qo'shma faoliyatda va madaniy belgilar tizimida faol ishtirok etishi kerak [9].

J. Deweyning pragmatik pedagogikasi esa qadriyatlarning o'zlashtirilishini tajriba, muammoli vaziyat va faol ishtirok bilan bog'laydi. Dewey nazarida bola tayyor qoidalarni passiv qabul qiluvchi subyekt emas, balki faol tajriba orqali ma'noni kashf etuvchi shaxsdir. Unga ko'ra, tarbiya hayotdan ajratilgan nazariy pand-nasihat emas, balki bolaning real ijtimoiy tajribasini boyituvchi jarayondir. Mazkur yondashuvdan kelib chiqilsa, boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish uchun dars jarayonini hayotiy vaziyatlar, muammoli savollar, jamoaviy loyihalar, milliy bayramlarga tayyorgarlik, oilaviy tarixni o'rganish va mahalla bilan hamkorlik kabi faoliyatlar

bilan boyitish lozim. Dewey qarashida qadriyat o'quvchi tomonidan faqat eshitilmaydi, balki amaliy harakatda sinovdan o'tkaziladi va shaxsiy xulosaga aylanadi [10].

Vygotskiy va Dewey qarashlari o'rtasidagi ilmiy polemika shundaki, Vygotskiy qadriyatning ichki ongga ko'chishini madaniy vositalar, til va kattalar bilan hamkorlik orqali tushuntirsa, Dewey bu jarayonda o'quvchining shaxsiy tajribasi va faol, muammoli harakatini ustuvor deb biladi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni interiorizatsiya qilish murakkab, izchil va ko'p omilli pedagogik jarayon bo'lib, u o'quvchi ongida qadriy tushunchalarni shakllantirish, ularga ijobiy hissiy munosabat uyg'otish, amaliy faoliyatda mustahkamlash va xulq-atvor me'yoriga aylantirish bosqichlarini o'z ichiga oladi. Bu jarayonning muvaffaqiyati dars mazmuni, o'qituvchi shaxsi, sinf jamoasi, oila, mahalla va xalq pedagogikasi imkoniyatlarining uzviy hamkorligiga bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Egamberdiyeva Y. U., Abdumajidova G. R. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda milliy qadriyatlarning ahamiyati // International Conference on Multidisciplinary Studies and Education. 2025. Vol. 2. No. 4. P. 137–139.
2. Nazarov O. O., Abdilova M. M. qizi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda faoliyatli yondashuvdan foydalanish // Ustozlar uchun. 2025. Vol. 82. No. 1. P. 105–114.
3. Ne'matov M. I. Tarixiy tafakkur asosida talabalarda etnopedagogik madaniyatni rivojlantirish // Inter Education & Global Study. 2025. No. 4. P. 64–73.
4. Quvondiqova F. O'quvchilarda milliy qadriyatlarni shakllantirishning pedagogik asoslari // Obrazovaniye, nauka i innovatsion g'oyalar dunyosida. 2025. Vol. 80. No. 3. P. 45–50.
5. Mavlonova R., To'rayeva O., Xoliqberdiyev K. Pedagogika. Toshkent: O'qituvchi, 2010.
6. Hasanboyev J. va boshqalar. Pedagogika: pedagogika nazariyasi va tarixi. Toshkent: Noshir, 2011.
7. G'aybullayev A. A. Yoshlarni milliy qadriyatlarga yo'nalganligining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari // Inter Education & Global Study. 2024. No. 5. P. 552–563.
8. Karimova D. A. Milliy qadriyatlar asosida musiqa madaniyatini shakllantirish mexanizmlari // Mahalliy va xalqaro konferensiyalar platformasi. 2026. No. 3. P. 55–57.
9. Dewey J. Democracy and Education. New York: Macmillan, 1916.
10. Vygotsky L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge: Harvard University Press, 1978.